

РЕШЕНИЕ

№ 12249

гр. София, 27.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав, в
публично заседание на 19.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разгледа дело номер **857** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК., вр. с чл. 166, ал. 2 от ДОПК.

Образувано е по жалба на Министерство на образованието и науката, срещу Решение № РД-02-14-1338 / 05. 08. 2024 г. за установяване на публично вземане в размер на 2 361 115,73 лв., издадено Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 г.

В жалбата се излагат съображения, че издадения акт е незаконосъобразен, поради съществени нарушения на административнопроизводствените правила и нарушение на материалния закон. Сочи се, че се оспорва в решението, в частта, с която се разпорежда възстановяване на 1 293 387, 40 лева, като в останалата част задълженията не се оспорват, но доколкото се сочи съществени процесуални нарушения при издаването на акта, се иска цялостната му отмяна. Твърди се нарушение на основни принципи по АПК и липсата на мотиви. Излага съображения, че преди издаването на оспорения акт е следвало да влязат в сила решенията, с които е извършена финансова корекция и едва след като има установени по основания и размер задължения да се издаде акт за установяване на това вземане. Моли да се постанови решение, с което да се отмени издадения акт. Претендира разноските по делото. Представя писмени бележки.

Ответникът - Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 г., чрез процесуалния си представител, счита жалбата за неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения излага в писмени бележки.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени

представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:
С административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 г. № от ИСУН – BG16RFOP001-3.002-0017-C01 и № РД-02-37-40 / 25. 01. 2017 г. сключен между Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Управляващ орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 и Министерство на образованието и науката е предоставена безвъзмездна финансова помощ в максимален размер до 15 392 000 лева за изпълнение на проектно предложение BG16RFOP001-3.002-0017 „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 15 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите Б., К., П., П. и С.-област“.

С Решение № РД-02-14-1338 / 05. 08. 2024 г. издадено от Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 г. е установено на Министерството на образованието и науката /МОН/ публично вземане в размер на 2 361 115,73 лв.

С Решение № РД-02-14-1339 / 05. 08. 2024 г. издадено от Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 г. е отказана верификация на разходите на МОН по административен договор № от ИСУН – BG16RFOP001-3.002-0017-C01.

Актът за установяване на публично вземане е връчен на 19. 08. 2024 г. чрез ИСУН, според обясненията на процесуалния представител на ответника (стр. 118).

С жалба чрез ИСУН от 19. 08. 2024 г. МОН, е оспорило акта по съдебен ред.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Оспорва се в срок (дори и да се приеме, че акта е връчен на датата на издаването 05. 08. 2024 г., жалбата е подадена на 19. 08. 2024 г.), подлежащ на обжалване административен акт, от надлежна страна, за която е налице и интерес от обжалването, поради което жалбата е процесуално допустима. В случая е без значение как е кръстено съпроводителното писмо, с което е изпратена жалбата, доколкото е безспорно, че има подадена жалба, същата е в срок и е адресирана до съда.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

На основание чл. 166, ал. 1 от ДОПК, установяването на публичните вземания се извършва по реда и от органа, определен в съответния закон.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона писмена форма.

В чл. 9, ал. 5 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление /ЗУСЕФСУ/ е предвидено, че управляващите органи отговарят за цялостното програмиране, управление и изпълнение на програмата, както и за предотвратяването, откриването и коригирането на нередности, включително за извършването на финансови корекции. Ръководител на управляващия орган е ръководителят на администрацията или организацията, в чиято структура се намира управляващият орган, или определено от него лице.

По делото е приложена (стр. 15-17) Заповед № РД-02-14-525 / 23. 04. 2024 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството, с която е определена Ю. В. – заместник-министър в министерството, за ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 г.

Съдът обаче намира, че оспорения акт е издаден при съществено нарушение на административнопроизводствените правила.

Като правно основание в АУПВ е посочен чл. 35, ал. 1, т. 2 от Наредба № Н – 3 от 22.05.2018 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и

правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество, издадена от министъра на финансите. Съобразно тази разпоредба бенефициентът възстановява предоставената с акта по чл. 2, ал. 1 финансова подкрепа, когато е недължимо платена или надплатена, както и неправомерно получена или неправомерно усвоена сума по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 8 от Данъчно–осигурителния процесуален кодекс. Алинея 3 на чл. 35 от Наредба № Н – 3 от 22.05.2018 г. гласи, че в случаите по ал. 1, т. 2 управляващият орган отчита вземане въз основа на акт за установяване на публично вземане, издаден във връзка с чл. 62 от Закона за публичните финанси по реда на чл. 166, ал. 2 от Данъчно–осигурителния процесуален кодекс.

Съгласно чл. 62 от Закона за публичните финанси, органите, отговорни за финансовото управление на средствата от Европейския съюз, са длъжни да предприемат необходимите действия за събирането на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоените средства по проекти, включително свързаното с тях национално съфинансиране, както и на глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз или в клаузите по други програми и договори.

На основание чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК, публични държавни вземания са тези, представляващи недължимо платени и надплатени суми, както и за неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от средства на Европейския съюз, включително свързаното с тях национално съфинансиране, които възникват въз основа на административен акт, включително финансови корекции, надплатен аванс, надхвърлени процентни ограничения, превишени позиции по бюджета на проекта, кръстосано финансиране, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз. С оглед така посочените разпоредби, за да се издаде акт за установяване на публично държавно вземане, вземането трябва да установено по надлежен ред и в конкретен размер. Анализът на събраните доказателства налага извод, че актът, с който е отказано верифициране на разходите и са наложени финансови корекции на Министерство на образованието и науката във връзка с изпълнението на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16RFOP001-3.002-0017-C01, към момента на издаване на оспорения АУПВ не е влязъл в сила, а е предмет на обжалване по друго дело (№443/2026 г.) по описа на АССГ и следователно дори към настоящия момент липсва установено по надлежен ред и по размер публично вземане. След като липсва установено по надлежен ред и по размер публично вземане няма как да бъде издаден законосъобразно акт за установяване на публично държавно вземане, поради което оспорваният акт е незаконосъобразен, издаден при неправилно приложение на материалния закон.

следва да се отбележи, че дори времево оспорения в настоящото производство акт за установяване на публично вземане предхожда акта, с който е отказано верификация, тъй като същия е с номер РД-02-14-1338 и е съставен в 10.18 часа на 05. 08. 2024 г., докато акта за финансова корекция е с номер РД-02-14-1339 и е съставен в 10.19 часа на 05. 08. 2024 г.

За да се издаде акт при условията и реда на чл. 166, във връзка с чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК, тези правни текстове изискват недължимо платените или надплатени суми да са възникнали въз основа на административен акт, какъвто акт по смисъла на ЗУСЕФСУ е влязлото в сила решение на УО за установена финансова корекция/отказ от верификация, какъвто в случая липсва, доколкото последният акт, е бил оспорен и към този момент не е бил влязъл в сила. След като този акт не е влязъл в сила то за административния орган липсва правно основание за издаване на акт за публично вземане.

В тази връзка, основателно процесуалния представител на жалбоподателя сочи в съдебното

заседание, че по оспорването на решение РД-02-14-1339 / 05. 08. 2024 г. е образувано адм. д. № 443 от 2026 г. по описа на АССГ, както и адм. д. № 629 от 2026 г. на АССГ, което касае другото решение за верификация, поради което така „установените“ задължения не са безспорни.

Освен това, съгласно чл. 166, ал. 2, изр. 1 от ДОПК, ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в Административнопроцесуалния кодекс

В ЗУСЕФСУ не е предвиден специален ред за издаване на акта, поради което следва да се издаде по реда на АПК.

Съгласно чл. 26, ал. 1 от АПК, за започване на производството се уведомяват известните заинтересовани граждани и организации освен заявителя. Ако срокът за приключване на производството е по-дълъг от 7 дни, в уведомлението се включва и информация за датата, до която трябва да бъде издаден актът.

В конкретния случай, жалбоподателят въобще не е уведомен за започването на производството и същият не е могъл да депозира възражения, като дори и решението, с което се отказва верифициране на разходите е издадено след това.

Освен това следва да се отбележи, че между страните е сключен административен договор, като в него също не е предвиден такъв ред за установяване на задължения.

В чл. 31, ал. 1 от сключения договор е предвидено, че бенефициента възстановява разходите в двуседмичен срок от уведомяването за това, като на основание ал. 3 от същия член, редът предвиден в предходните алинеи се прилага и при възстановяване на разход по чл. 30 (касаещи верификация на разходите) от същия договор.

Както беше посочено, жалбоподателят въобще не е уведомен за започването на производството, като същия не е уведомен и за дължимите суми, съгласно правилата установени в сключения между страните административен договор.

В този смисъл е и практиката на ВАС изразена в Решение № 11730 от 19.11.2025 г. на ВАС по адм. д. № 10100/2025 г., VIII, Решение № 5393 от 30.04.2024 г. на ВАС по адм. д. № 1000/2024 г., VII о., Решение № 12973 от 2.12.2024 г. на ВАС по адм. д. № 7183/2024 г., VIII о., Решение № 2178 от 25.02.2026 г. на ВАС по адм. д. № 12165/2025 г., VIII о. и др.

Само за пълнота следва да се посочи, че както в оспореното Решение № РД-02-14-1338 / 05. 08. 2024 г. за установяване на публично вземане, така и в Решение № РД-02-14-1339 / 05. 08. 2024 г. навсякъде се сочи като основание сключения между страните АДБФП № BG16RFOP001-3.002-0017-C08, докато в действителност договорът е № BG16RFOP001-3.002-0017-C01, което също създава неяснота откъде произтичат задълженията и какъв точно договор са сключили страните.

Предвид изложеното, настоящият съдебен състав на АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД приема, че обжалвания акт е незаконосъобразен, поради съществени нарушения на административнопроизводствените правила и нарушение на материалния закон.

При този изход на спора, на основание чл. 161, ал. 1 от ДОПК, ще следва ответника да заплати на жалбоподателя юрисконсултско възнаграждение, каквото искане е своевременно направено, като същото съдът определя в усреднен размер по чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, а именно – 100 евро.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Министерство на образованието и науката, Решение № РД-02-14-1338 / 05.

08. 2024 г. за установяване на публично вземане в размер на 2 361 115,73 лв., издадено
Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 -2020 г.
ОСЪЖДА Министерството на регионалното развитие и благоустройството, да заплати на
Министерство на образованието и науката, юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 (сто)
евро.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен
съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: